

Best Practice: ภาคิเครือข่ายชุมชนตำบลบ้านเกาะร่วมใจต้านภัยโควิด-19

นางจันทร์เพลิน คิดการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนาย
E-mail : janplern2515@gmail.com
โทรศัพท์ 089-1893339

บทคัดย่อ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนาย เป็นหน่วยบริการปฐมภูมิ ดำเนินงานภายใต้ วิทยาลัยศึน : หน่วยบริการปฐมภูมิที่ได้มาตรฐานในการบริหารและบริการสุขภาพที่เป็นเลิศ รวมทั้งอัตลักษณ์ : ยึดมั่นในคุณความดี มีการจัดบริการเวชปฏิบัติครอบครัวในสถานบริการปฐมภูมิ (Primary Care Cluster :PCC) เน้นหลัก 3 S พบโอกาสพัฒนาในหมวด การจัดการกระบวนการ ในประเด็นการระบาคโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (COVID-19) ที่มีแนวโน้มมีการติดเชื้อสูงขึ้น จึงมีการดำเนินงาน ภาคิเครือข่ายชุมชนตำบลบ้านเกาะร่วมใจต้านภัยโควิด-19 โดยใช้ขบวนการพัฒนา P-D-C-A ร่วมกับภาคิเครือข่ายในการเปิดศูนย์ CI,LQ และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของภาคิเครือข่ายอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการนำทรัพยากรของภาคิเครือข่ายมาร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน ตั้งแต่ 12 กันยายน 2564 - 26 กันยายน 2564 กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มเสี่ยงสูงโรคโควิด-19 จำนวน 13 คน ผลการดำเนินงาน กลุ่มเสี่ยง จำนวน 13 คนที่ได้รับการตรวจการติดเชื้อโควิดเบื้องต้น ATK (Antigen test kit) ผลปกติ เข้ารับการกักตัวที่ศูนย์กักกัน (Local Quarantine) ตำบลบ้านเกาะ เป็นเวลา14 วัน ในจำนวน 13 คน มีการติดเชื้อเพิ่มจำนวน 1 คน มีการปฏิบัติตัวตามมาตรการการควบคุมป้องกันโรคของกระทรวง สธ. ร้อยละ 84.61 (11คน) มีความรู้โรคโควิด-19 ร้อยละ 100 กลุ่มเป้าหมายความพึงพอใจ 98.76 รพ.สต.ขนาย มี Flow chart ในการดำเนินงานที่ได้จากการทบทวนร่วมกับภาคิเครือข่าย ปัจจัยแห่งความสำเร็จในครั้งนี้

เกิดขึ้นจาก การคืนข้อมูลให้ชุมชน ทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญ จนเกิดความร่วมมือของภาคิเครือข่ายในชุมชน รวมทั้งการร่วมมือกันเป็นเจ้าของในการดำเนินงานและการนำทรัพยากรของแต่ละเครือข่ายในชุมชนมาสนับสนุนในการดำเนินงาน และสิ่งที่ได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาต่อไป คือ เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีทางสารสนเทศมาใช้ในการควบคุมและป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และการดำเนินงานโดยชุมชนเป็นหลัก

คำสำคัญ : ภาคิเครือข่ายชุมชนตำบลบ้านเกาะ , โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนาย

เป็นหน่วยบริการปฐมภูมิ ตั้งอยู่เลขที่ 164 ม.3 ต.บ้านเกาะ อ. เมือง จ.นครราชสีมา
วิสัยทัศน์ หน่วยบริการปฐมภูมิที่ได้มาตรฐานในการบริหารและบริการสุขภาพที่เป็นเลิศ
อัตลักษณ์ ยึดมั่นในคุณความดี

- พันธกิจ
- 1.หน่วยบริการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน PCA รพ.สต.ติดดาว
 - 2.ส่งเสริมการดำเนินงานสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมในชุมชน
 - 3.มีการสร้างนวัตกรรมสุขภาพและพัฒนางานวิจัยจากการปฏิบัติงาน
 - 4.ส่งเสริมงานแพทย์แผนไทยประยุกต์ใช้กับแผนปัจจุบัน
 - 5.ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริการของหน่วยงานมากกว่าร้อยละ 80

จัดบริการเวชปฏิบัติครอบครัวในสถานบริการปฐมภูมิ (Primary Care Cluster :PCC) เน้นหลัก
3 S โดย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนาย มี 1)Structure สถานที่พร้อมให้บริการแยกสัดส่วน
ชัดเจน ปลอดภัย สะอาด มีกำหนดตารางการให้บริการชัดเจน ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน
โรค การรักษา และการฟื้นฟูสุขภาพแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชนอย่างเป็นองค์รวม ต่อเนื่อง รวมถึง
การเยี่ยมบ้าน สถานที่ตั้ง ใกล้บ้านใกล้ใจ มีบุคลากร ทีมสหวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ พยาบาลเวชปฏิบัติ
ชุมชน นักวิชาการสาธารณสุข เจ้าพนักงานสาธารณสุข ทันตสาธารณสุข นักการแพทย์แผนไทยและ
นักกายภาพบำบัดร่วมกันทำงานเป็นทีมร่วมกับเครือข่ายในชุมชน 2) Services มีการเสริมสร้าง
สุขภาพแนวใหม่ การมีส่วนร่วมในการดูแลตัวเอง มีการบริการเชิงรุกและเชิงรับทั้งในและนอกสถาน
บริการ ครบทุกมิติทั้งด้านการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน ฟื้นฟู และทุกกลุ่มวัย 3) System and staff
ผู้บริหาร มีการบริหารโปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้ มีความสามารถประสานงานในและนอก
หน่วยงาน ภาคีเครือข่าย การเงินมีสภาพความคล่อง มีเครื่องมือและอุปกรณ์ขั้นต่ำของ PCC เพียงพอ
พร้อมใช้และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการประชาชน

ผลการวิเคราะห์องค์กรด้วยหลัก 3 S

ภาพที่ 1 แสดงการวิเคราะห์องค์กรด้วย 3 S

พบโอกาสพัฒนาในหมวด การจัดการกระบวนการ ในประเด็นการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
(COVID-19) ที่มีแนวโน้มมีการติดเชื้อสูงขึ้น

วิธีการดำเนินงาน

- 1.ทบทวน Flow chart เพื่อวิเคราะห์กระบวนการการดูแลสุขภาพเนื่องจากการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 2.วิเคราะห์ประเด็นปัญหา สาเหตุ /ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวทางแก้ไขจากหลักฐานเชิงประจักษ์
- 3.คืนข้อมูลให้ชุมชน และรวมทรัพยากรของชุมชน อบต.บ้านเกาะ โรงเรียนโคกไผ่ขนาย วัดและ รพ.สต. ขนาย เพื่อร่วมมือในการดูแลผู้ป่วยและกลุ่มเสี่ยงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการเปิดศูนย์ CI, LQ
- 4.ร่วมกันดำเนินงานกับภาคีเครือข่ายในศูนย์ CI, LQ

วัตถุประสงค์

1.กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และปฏิบัติตัวตามมาตรการป้องกันโรค

2.ความร่วมมือในการดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเสี่ยงสูงโรคโควิด-19 จำนวน 13 คน

ระยะเวลาในการดำเนินงาน 12 กันยายน 2564 - 26 กันยายน 2564

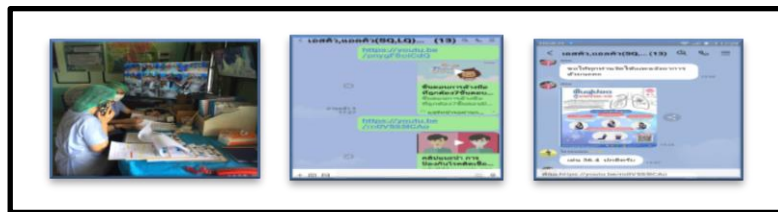
แนวทางการปฏิบัติในศูนย์ CI,LQ โดยใช้ขบวนการ P-D-C-A

ขั้นเตรียมการ (Plan) โดยศึกษาและวิเคราะห์การเกิดปัญหาโควิด-19 ร่วมกับภาคีเครือข่าย ประสานความร่วมมือในการดำเนินงานเฝ้าระวังและควบคุมโรคในชุมชน ศึกษาแนวทางเวชปฏิบัติการวินิจฉัย การดูแลรักษาและการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกรมควบคุมโรคและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เช่น อบรม.บ้านเกาะ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และอาหาร ผู้นำชุมชน สนับสนุนเรื่องการรักษาความปลอดภัย รพ.สต.ขยาย สนับสนุนเรื่องการรักษาพยาบาล อสม. สนับสนุนเรื่องการควบคุมโรคในชุมชน และเตรียมสื่อความรู้ เช่น คลิปวิดีโอวิธีการป้องกันตัวเองจากเชื้อโควิด-19 วิธีใส่หน้ากากอนามัยให้ถูกวิธี วิธีการล้างมืออย่างถูกวิธี 7ขั้นตอน ความรู้เรื่องมาตรการควบคุมและป้องกันโรค ได้แก่ การเว้นห่าง การสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือ วัคซีนภูมิคุ้มกัน การตรวจหาเชื้อ และการใช้แอปพลิเคชัน เช่น ไทยชนะ หมอชนะ¹

ภาพที่ 2 แสดงกิจกรรมและหน้าที่ของบุคลากร รพ.สต.ขยาย และเครือข่ายชุมชน
ในการทำงาน CI ตำบลบ้านเกาะ

ขั้นดำเนินการ (Do) ร่วมดำเนินงานในแต่ละหน้าที่ของภาคีเครือข่าย เช่น รพ.สต.นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสารและดูแลผู้ป่วย เช่น การสร้างกลุ่มไลน์ เพื่อติดตามอาการและให้ความรู้²

ภาพที่ 3 แสดงกิจกรรมและหน้าที่ของบุคลากร รพ.สต.ขยาย ในการสื่อสารการดูแล
ผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใน CI และกลุ่มเสี่ยงสูง ใน LQ ตำบลบ้านเกาะ

ประเมินผล (Check) กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และปฏิบัติตัวในการป้องกันตามมาตรการการควบคุม
ป้องกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขในการดูแลสุขภาพอนามัยตัวเองได้

โอกาสพัฒนา (Act) ประชาชนกลุ่มเสี่ยงสามารถเข้าถึงการตรวจการติดเชื้อโควิดเบื้องต้นโดยชุดตรวจ ATK(Antigen test kit) ใต้ง่ายโดยผ่านแกนนำ/อสม.ประจำหมู่บ้าน³ ทบทวนการดูแลผู้ป่วยในศูนย์กักกันและที่บ้านเพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน พัฒนาความร่วมมือการควบคุมป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ครอบคลุมในระดับตำบล

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	ก่อนดำเนินงาน	หลังดำเนินงาน
จำนวนกลุ่มเสี่ยงมีความรู้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	ร้อยละ 0 (0คน)	ร้อยละ 100(13คน)
ระดับค่าเฉลี่ยความรู้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	1.12	4.68
การปฏิบัติตัวตามมาตรการการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกระทรวงสาธารณสุข	ร้อยละ 0 (0คน)	ร้อยละ 84.61 (11คน)
ระดับค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตัว	1.25	2.44
จำนวนกลุ่มเสี่ยง ผลตรวจ RT-PCR พบการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	ร้อยละ 0 (0คน)	ร้อยละ 7.69 (1คน)
มี Flow chart การดำเนินงานการควบคุมและป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	มี	มี (เพิ่มเติม)
ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย	ไม่ได้ประเมิน	ร้อยละ 98.76

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การคืนข้อมูลให้ชุมชน เพื่อพัฒนาความร่วมมือการควบคุมป้องกันและรักษา โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ครอบคลุมในระดับตำบล ทำให้เกิดการส่งเสริมพลังอำนาจให้ชุมชนดำเนินงานด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมี รพ.สต.ขนายเป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ประสานงานกับภาคีเครือข่าย จนเกิดความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในชุมชน รวมทั้งการร่วมมือกันเป็นเจ้าของในการดำเนินงานและการนำทรัพยากรของแต่ละเครือข่ายในชุมชนมาสนับสนุนในการดำเนินงาน

สิ่งที่ได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาต่อไป

เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีทางสารสนเทศมาใช้ในการควบคุมและป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่และการดำเนินงานโดยชุมชนเป็นหลัก และรับการดูแลจากการประสานให้ดูแลต่อของทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนผู้ป่วยที่ดูแลทั้งหมดตลอดเปิด CI และ LQ 542 ราย

เอกสารอ้างอิง

1. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 DMHTTA. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โบรชัวร์ กรุงเทพฯ; 2563
2. วรฉัตร เรสลิ. โรคติดเชื้ออุบัติใหม่ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สมุทรปราการ: บริษัทพิมพ์รุ่ง อินเทอร์เน็ต จำกัด; 2563.
3. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือ โควิด 19 สำหรับประชาชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง. นนทบุรี: โรงพิมพ์วีชรินทร์ พี.พี.; 2563.